

sorsjegy 10ft csak

00ft

88 pénznyeremény.

pest, vaczi-utca 6. sz.

ag leghirebb s legszén-

asabb ásvány vize, a

OLYVAI

nyúvíz borral vegyítve, a leg-
úditó italt nyújtja; gyog-
egbajokban gyors és kitűnő
tűdő- hörgőbántalmaknál,
nyag hurutoknál és járványos
alkalmával kitűnő gyogy-
mindenkor megrendelhető

SALKÓ KÁROLY

radalmi ásványvízberlőnél
zán: s kapható jelesb gyogy-
n. fűszerkereskedésekben és
vendéglőkben is.

eresen kiprobált házi szernek:

Expelleuch
háromnyal-
ában sem kellene hiányozni.
Ára 40 és 70 kr.

let megnyitás.

re en esém, úgy a helybeli,
é. közönség szíves figye mébe
dig még Debreczenben nem lé-
mai kor igényeinek megfelelő

késműves üzletemet,

ny-utczán, gr. Dégenfeld ház
T-sa nagykereskedők üzletök-
hő 15 án meg is nyitottam.
en saját készítésű igen finom
sztalai zseb-metsző, hernyózó,
k. oltó fűrés, borotva, bé-
lyegző vasak,
ékeskedők számára vas és acél
fűrészek nyélj) és minden egyéb
tartozó tárgyak „szabott olcsó
kaphatók, ugyszintén „megindul-

bevásárlókat, tetemes árle-
nek.

ny javításokat, borotva, kések,
szók kőszűrő; és a legintányo-
tt felvállalom.

özönöség eddigi pár fogá áért kö-
nyván s azt tavábra is, tiszte-
rkodom.

Kun József,

műszer és késműves,
ég Szechenyi u. Gr. Dégenfeld
nyé Nagyvárad-utca, 2090 sz. a

RDETÉS.

nyí utca 1807-dik
és a szépesi pusztán
as tanya-föld el-
kezhetni lehet varga
22. sz. a. V a r g a
tulajdonossal.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.
A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.
Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési árak:
Helyben és postán küldve.
Ny. évre 10 ft-kr.
Fél évre 5 „
Negyed évre 2 „50
Egyes szám 5 kr.
A lap eszellemi részét illető minden
különben írásban, Vasváry-
nék földesúr, a szerkesztőségbe
bérmentve küldendő.
Előfizethető helyben
TELLEGGDI K. LAJOS és IG.
OSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésében és a kiadóhiva-
talban KUTYÁSI IMRE könyv-
nyomdájában és postahivatalok
úján.

Hirdetési díj
Négy hetes pént. sorát 5 kr.
Nagyobb terjedelmű s többre-
hirdetéseket alk. szerint a leg-
olcsóbb árért. vételnek fel.
Bélyegűli mindenki külföldbe-
küldéséért 30 kr.
„Nyitár“ ben megjelenő közle-
mény minden pént. sorá 30 kr.
Hirdetéseket felvételnek a kiadó-
hivatalban, KUTYÁSI T. könyv-
nyomdájában, valamint KUTYÁSI
MAN H. könyv. irodájában is.
Név nélkül vagy bérmentetlennel
beküldött kéziratok nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok visszaszem-
adatnak.

A nihilizmus.

Nemcsak meleg délen, hol már javá-
ban nyílik a virág a Balkán bércei közt,
ragyogó verőfénytől tündöklök a tenger, —
nemcsak Belgiumban, hol a munkás-osztály
fogott fegyvert a törke urai ellen, hanem
hideg északra, Oroszországban is forr a
föld az emberek lábai alatt. A forradalom
csirái már rég el vannak vetve Orosz-
országban, a zsarnok egyeduralom ellenében
folébredt az emberi önérzet, s oly
harczokat vívott a cárizmus ellen, mely
megdöbbentette nemcsak a szolgaság hi-
veit, hanem a szabadság igaz barátait is.

Óriási mérvben el van nyomva az
egyéni szabadság Oroszországban, — de e
miatt a visszahatás is óriási volt. A cá-
rizmus ellenségei nem léptek fel a sik tér-
ren, nyílt harczosok gyanánt, — hanem
orozva, gyilkolva törtek a zsarnokság
ellen.

Nem mondhatja senki, hogy harczok
szép volt, de azt el kell ismerni, hogy illő
volt azon szomorú sorshoz, mely alatt az
orosz nemzet nyög. A szabadságot csak
hírből ismerik s midőn érteke küzdenek,
nem tudják eldönteni, hogy a szabadság
fegyvere nem a tör, nem a bomba, hanem
a kard!

A kétségbeesés adta kezükbe a fey-
vert, — a kétségbeesés, mely vakon küzd,
nem számítva az ellenség erejére, nem vá-
lasztva meg a fegyvernemet. Küzdenek,
mert küzdeniök kell, meg is halnak esz-
méikért, mert a halál jobb rájuk nézve,
mint az élet.

Nihilistáknak nevezi őket a
világ. Nevük azonban bizonyára rosszabb,
mint ők maguk, — mert ellenfelük, a
czári hatalom is oly alávaló zsarnokság,
hogy megvételére hangot, kipusztítására
elég éles fegyvert találni nem lehet.

A cárizmus azonban — úgy látszott,
hogy legyőzte a nihilizmust. Már meg is
írták a nihilisták történetét, mint egy be-
fejezett regény, vagy utolsó jelenetűg kész
tragédiát.

A világ, mely az eseményeket a ve-
lők járó külső zaj mekkorására szerint
ítéli meg, mihelyt megszűntek az akna-
robbanások, a pisztolylövések, az akasztófa-
kötél nyikorgásai: napirendre tért a nihil-
listák fölött s más, élénkebb, zajosabb szin-
pad felé irányozta figyelmét. A mi pedig
az orosz rendőrséget illeti, ez, mint a
hajszban halálra fáradt kutya, örült, hogy
végre lefekhetnek az utfélen s ott kifújhatja
maga. A czár és családja, a maga részé-
ről, boldog volt, hogy kimenekülhetett a
gascinai fényes börtönből s hogy, mint a
többi kétlábú tollatlan teremtel, szabadon
járhatott-kelhetett az isten napvilágán.

Valóban, minden arra mutatott, mint
ha a nihilizmus elrothadt volna végkép az
akasztófán, a börtönökben s az olombá-
nyákban. A szentpétervári hóhér nagy idő
óta munka nélkül vesztegelt, az oroszor-
szági hollók rendes lakomájuktól elestek.

Maga szent Oroszország, mely lusta
medve álmából az akna robbanások zajára
fölriadt, látván, hogy ismét minden elcsen-
desül, lehajtotta fejét ismét az északi sarkra,
lábait kinyújtotta a Himalajáig s tovább
horkolt, oda sem hederítve a csinovnik-
poloskák százezreinek, mik egész szelében-
hosszában mászták, szívták az óriási testet.

Ez volt a helyzet békés szignaturája,
mikor a pihenő rendőr-kuvasz egyszerre
ismét felütötte orrát s veszélyt szimatolt.
Szent-Pétervárot ugyanis ismét megjelent
a „Népa k a r a t e“ című titkos forradal-
mi lap s fölmondta a cáznak a fegyver-
szünetet.

A terroristák lapjának megjelenése azt
mutatja, hogy a nihilizmust lekaszálták,
de a gyökerek benn maradtak a talajban s
kibajolták ujjalag. A szétlépett forradalmi
szövetkezetek helyébe újak léptek s a ni-

hilizmus kiirtott aknahősei helyébe új
korosztály lépett, mely kész ölni és meg-
öletni.

A nihilizmus külföldről kapott agitá-
torokat és pénzt, a fanatizmust bőven
kapta az orosz tanuló ifjúságban s a jobb
kor iránt reményüket teljesen elvesztett
szabadelvék kétségbeesett táborában. A
forradalmi komiték tehát szervezve vannak
csirái s Oroszország belseje ismét háborog,
mint a kitörni kész tűzhányó. A vulkán
tetején pedig ott ül a világ legszerencsét-
lenebb uralkodója és halálsápadtan várja
az exploziót.

A harcz tehát újra kezdődik a nihil-
lizmus és az állam között. A társadalom a
rémület alatt görnyedezve fog ismét ott
reszketni a két halálos ellenség között, kik
közül egyikhez sem köti bizalmat. Mert az
állam ma is ép oly szivtelen börtönőre a
társadalomnak, mint volt évekkkel ezelőtt.
Az orosz államkormányzat nem javult egy
hajszálnyi sem, sőt zsarnokibb, nyomasz-
tób, mint valaha. A czár elváhatatlanul
összekötötte sorsát az abszolutizmussal:
azzal él, azzal hal, de alkotmányt nem ad.
Az orosz állam mi lehet más az orosz sza-
badelví társadalom szemében, mint élet-
fogytig tartó rabság, a vigasztólküli
reménytelenség. Csoda-e, ha a társadalom
műveltebb osztálya a nihilizmus felé huz,
mely az orosz állambörtön vasajtóira mér
súlyos kalapácsütéseket.

Erre a földalatti döngetésre eltűnik a
czár nyugalma is s a boldogtalan uralko-
dó, kit a végzet arra kárhoztatott, hogy
ne érthesse meg népét, visszamenekül ö-
nkéntes börtönébe, de még ott sem tudja,
mikor este lefekszik, hogy mire fog vir-
radni.

— Országgyűlés. A képviselőház tegnap
a pénzügyi közgazgatási bizo-
ságról szóló törvényjavaslat Hegedűs
Sándor pénzügyi- és Teleszky igazságügyi bi-
zottság előadók indokolása után, változatlanul
elfogadta. Ezután folytatta a ház a község-
ről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását,
melyben a 36. §-ig haladt előre. Ezenkét
eszmecserék a 32. és 34. §-nál merültek fel.
A tárgyalás a 36. §-nál felebeszakittatván, gr.
Szechenyi miniszter megadta a választ Feny-
vessynek a budapesti magánzölgázaknál üzöt-
visszavételre és Neményinek a román keres-
kedelmi szerződésre vonatkozó interpellációra.
A ház mindkét választ tudomásul vette. Végül
még három interpelláció következett Ferenczi
Miklós az erdélyi urbéri és dézsmakárpótás
ügyében, e viszonyok historicumát adva, Veres
József a vadházasságok és Margittai népek
kivándorlása csabítása tárgyában terjesztették
elő interpellatioikat, melyek az illető minisz-
tereknek kiadattak. Ma folytatja a képviselő-
ház a közégkekről szóló törvényjavaslat rész-
letes tárgyalását.

— A forrongó Balkán. A konferenzian
résztvevő hatalmak képviselői együttesen aláírt
táviratot küldtek Athenbe és Szófiába, a mely-
ben az illető kormányokat a nagyhatalmak
felszólítják, hogy az általuk hozott határozat-
oknak vessék alá magukat. A görög határon
lévő török csapatok parancsnokai azt a hatá-
rozott utasítást kapták a hadügyminisztertől,
hogy mihelyt a görög sereg ellensége mozdu-
latot tesz, azonnal, minden további utasítás
bevárása nélkül, ragadják meg az offenzívát.
A hat pánczélos hajóból álló török hajóraj pa-
rancsot kapott, hogy legyen kész a Dardanel-
lába való indulásra. Janinából jelentik, hogy
Achmed Ajub pasa az ottani főparancsnok a
határon fekvő fontosabb stratégiai pontok fe-
lett szemlét tartott és erősiéseket rendelt
Preverszába, Loruszba és Gukenába. Epirusz-
ban önkéntes csapatok alakulnak, melyek ré-
szére már küldtek fegyvereket Konstantiná-
polyból. Szalonikibe nemrég két hajón vittek
öszereket és Krupp-ágyukat. A thén, ápril
6. A város fel van lobogozva. A királyi palo-
tához és a székesegyházhoz vívó utakat óriási
néptömeg lepi el. A hálaadó istentiszteleten
jelen voltak a kühatalmak képviselői, a mi-
niszterek és az összes hatóságok. A királyt és
kisérétét a nép tiszteletteljesen üdvözölte.
Semmiféle tüntetés sem volt. Estére kivilági-
tást és számos hazafias lakomat rendeznek. A
király és a királyi család Korinthba mennek

a korinth naupliai vasutvonal megnyitására. A
függetlenség kivívásának megünneplese alkalmából több hirlap harcias cikkeket közöl.

— Belföldi hírek. A horvát regu-
koláris bizottság tárgyalásai, melyek
érgemlegesen már befejeztek, minthogy az elő-
terjesztést a bizottság valamennyi tagja elto-
gadta, kedvező eredményt helyeznek kilátásba
s a bizottság és gróf Khuen-Hedervary között
minden elvkerdest illetőleg tökéletes egyeter-
tes uralkodik. A horvátok meg a napokban
átküldik munkálatukat Szógyényi-Marich László-
nak, a magyar országos bizottság elnökének.
Az országgyűlési mersékelte
ellenzék Horváthy Nándor elnökie
alatt tartott értekezleten befejezte a községek
rendezéséről szóló törvényjavaslat részletes
tárgyalását. A vitában részt vettek: Apponyi
Albert gr., Horváth Lajos, Grünwald Béla,
Sághy Gyula, Zay Adolf, Tojnay Gábor, Far-
kas Elek és mások. A legújabb kölc-
csön. Illetékes információ alapján ismételve
állaítja a B. K., hogy a Rothschild-hitelbank-
csoport a penzügyminiszter által legutóbb át-
engedett 148 millió forintnyi összegű papírjá-
radékot szilárd árforlyam mellett megvásárolta,
nem pedig bizományba vette át.

— Angliai hírek. Londonból igen érdekes
híreket hoz a taviró. Gladstone irlandi terveit
ismét jelentékenyen módosítani készül, mert
kaointének még néhány tagja követni akarja
Chamberlain és Trevelyan példáját, kik tudva-
levőleg, azért léptek vissza, mert Gladstone
irlandi politikájával megbarátkozni nem akar-
tak. Gladstone belátja, hogy ha kormányát és
pártját egészen szétugrasztani nem akarja, lé-
nyeges módosításokat kell tennie eredeti ter-
ven. Most csak az a kérdés, hogy a módosi-
tások után meg lesz-e velök elégedve a má-
sik fel, Irland? Könnyen megtörténhetik, hogy
Gladstone végre is olyan javaslatokkal fog elő-
állani, melyek az érdekeket egyiket sem e-
legítik ki.

A kaszáló-kérdés.*

(Levél a f. szerkesztőhöz.)

Számosan, aggodva panasztóztak nekem,
hogy a Debreczen város és a kaszáló birtoko-
sok közt fentörő ügyben, az egyezkedés esz-
közsével megbízott főispán ur, a kaszáló
birtokokon szörványosan keresztül vonuló er-
dőség parcelláit, — bár ezek a kaszáló bi-
rtokokosok tényleges birtoklásában és használ-
ásában állottak és állanak, — folyvást úgy te-
kiuti, mint a város tulajdonait s a kaszáló
birtokoságtól azt követeli, hogy ezen erdőre-
szeket bocsássa által tényleg a városnak s
egyezzék bele azoknak a város nevére teiek
könyvezésébe.

Még pedig ahoz annyira ragaszkodik,
hogy a kaszáló birtokosoknak azon csapatját,
mely ellenkező értelmű s a fentebbi javaslatot
elfogadhatatlannak jelző indítványt hoz javas-
latba, azzal utasítja vissza, hogy ilyen javas-
lat a városi hatóságnak, mint másik egyez-
kedő félnek elebe terjeszteni sem tartja mel-
tónak.

Egyszersmind engemet arra kértek fel,
hogy készítsek számukra, a dolgok általam ös-
mert állásának megfelelő o egyezkedési ja-
vaslatot, a minek alapján az én belátásom szer-
int, az egyezkedést a kaszáló birtokosság a
várossal megkötethet, mert ők forróan óhaj-
tják a kiegyezést létrejött, csak hogy a főis-
pán ur által előköt terjesztett javaslatot legjob-
b akaratok mellett is, el nem fogadják, tényle-
ges birtokaikat fel nem adozhatják, a jelen-
leg tagokban lévő földjeiket az erdő parcellá-
kivétel megengedésével darabokra nem
szaggathatják s a tagosítás szükségének és ve-
szélyének jelenlegi birtokaikat ki nem tehetik.

Es még ezeken kívül a „Debreczen“ cz.
lapban is másod ízben intéztetik hozzám azon
egyesen felszólítás, hogy ezve a városi polgár-
ság tetemes részére nézve életkérdést képező
kaszáló ügyben, az egyezkedéshez belátásom
szerinti javaslatot tegyek közzé.

Ennyi minden oldalról jövő, egymást erő-
süretésnek — habár egy hirlappi dolgozat ké-
szítve nekem, ki béna kezemmel írva nem és
csak tollba mondás által tehetem nezeiteimet
papírra, több kellemetlenséggel jár, mint
másnak — tovább ellenállani nem lehet s el-
határoztam, legfőbbképpen azon okból, mert
nemek a szelítés következtében, a sok beszéd
nehezemre esik, hogy kaszáló birtokos társaim
részére azon nezeiteimet, melyek engem a ka-
szalók dolgában vezérlenek, — e cikkekcske-
be a „Debreczen“ hasábjain közhírré teszem.

Ösmerve a törekvést, mely régóta nem
az egyezkedés létrehozására, hanem arra van
irányozva, hogy a város a kaszáló birtokosság
rovására jelentékeny vagyóra tegyen szert, —
semmiképpen nem hízlekdem magamnak az-
al, hogy ezen cikkekcsém közelebb hozza a
kiegyezést s megszünteti valahára a nyomor-
*) E cikkre legközelebb vissza térünk. Szerk.

gást, melyet a kaszáló birtokosoknak, a város
egész súlyával birtokaira nehezése okoz.
Azonban annyi haszna cikkeknek talán
mégis lesz, hogy a kaszáló kérdés tisztá-
zásához valamivel járul s meglehet, hogy
néhány homályosságok felderít.

Azonban minék előtte a dologba bocsát-
koznom, szükségesnek tartom, a „Debreczen“
f. évi márt. 29-ról megjelent 63-ik számában
a lap elején álló cikkekcske tartalmára, mely
az én vadászati peremről s ebben hozott ku-
riai iteletről emlékezik és némely általam
nem osztott nezeiteket foglal magában, egy
pár felvilágosító megjegyzést tenni.

Azon pert, mely a márt. 29-iki cikkben
említették és a melyben hozott kuriai itelet,
a megelőző számban közöltem — én ki zá-
rólag a saját magam és érdeké-
ben indítottam és folytattam
le és nem a kaszáló kérdésnek
eldöntése iránt, hanem vadá-
szati jogomnak visszaszerzése
seiránt.

Alkalmat adott e per megkezdésére azon
eset, hogy a város kaszáló birtokhoz tör-
vény által csatolt vadászati jogomat, az én
akaratom ellenére tölem önhatalmilag magá-
hoz ragadta és ezen hatalmaskodási tényről
engem avval értesített, hogy midőn a rendőr-
kapitányságnak bejelentettem azon egyén ne-
vet, ki vadászati jogomra, az egymás mellett
fekvő két ingatlan birtokomon felügyelő és
annak részére igazolványt kértem: a városi
tanács a kaszálóra vonatkozólag az igazolvány
kiadását megtagadta azon iudokolással, hogy
a vadászati jog övé és nem enyem s az így
elvet vadászati jogomat politikai uton vissza-
adatom nem sikerült, mivel a feldvizsgáló
közgazgatási bizottság is nagy részben Deb-
reczen városi hatóságból állott; a helygymniz-
terium pedig két alsóbb hatósági egyhangu
határozat feldvizsgálat alá vételére magát
hivatva nem érezte, hanem fennhagyta joga-
mat, hogy vadászati jogom visszaszerzését tör-
vény útján kereshessem.

Vadászati jogom visszaszerzése iránt in-
ditandó keresetemet az 1872-ik évi VI. t. cz. 1
§-ának azon kifejezésén „a vadászati
jog a földtulajdonjognak elvá-
laszthatatlan tartozéka“ alapult.
Iunen már a keresetével mellé szükséges
volt szerzemény levelemet csatolni, annak ki-
mutására, hogy a kaszáló birtokok, melyek
tartozékát képezik a keresetbe vett vadászati
jog, — kizárólag a mi tulajdonunk, a melynek
jelenleg is feleslegemmel tényleges birtokába
és használatában vagyunk.

Tehát szerzeményi levelünknek bemelle-
lése tisztán a vadászati jog bebizonyítása ér-
dekében történt, azzal az összes kaszáló bi-
rtokosokat érdeklő kaszáló kérdéseket eldön-
tetni nekünk eszünk agyában sem volt és arra
a célra, szerzemény-leveleinket a város el-
jelenében annyival inkább elegendőnek tartot-
tuk, mert a kaszáló-birtokok egykoron a vá-
rosi hatóság osztotta és, ez midőn ezekre
nézve, a szabad adas-vezés bekövetkezett,
nem csak az örök-vallások, a városi hatóság
előtt történtek, s nemcsak annak küldöttjei
vezették a vevő birtokba, de ezen kívül még
a telekkönyvek bírósága is hosszú évek során
keresztül a városi hatóság volt.

A vadászati per jóval előbb lefolyt,
mint a kaszáló kérdésben azon nevezetes ha-
tósági kérdések keletkeztek, melyekben a vá-
rosi hatóság a kaszálóban levő erdő-parcellá-
kat a kaszáló birtokosság szokatlan megle-
petésére, a városnak nyilvánította, úgy hogy
azon híres végzéseik már csak a felebbzéshez
lettek csatolhatós.

Látni való, hogy vadászati perünkben a
voltakeppeni kaszáló kérdés nem tárgyal-
tatott, következésképpen az el sem dön-
tethetett.

Ha mi ezen vadászati-perben a kaszáló
kérdést akartuk volna eldönteni, akkor nem-
csak az lett volna teendők, hogy szerzemé-
ny levelünket felmutassuk, hanem egyszers-
mind fel kellett volna hívni az ottan alperes-
kedő várost, hogy a közleletárban levő mind-
azon kir. biztos iratokat, a melyek a kaszáló
kérdéshez adatokat nyújtanak; különösen pe-
dig azt, melyben a kamara és helytartóság
részéről rendelt erdő-tulalom kezelésével an-
nak idején megbízott és a melynek alapján,
minthogy az tőle vissza nem vonatot, a til-
lom kezelést mai nap is folytatja, terjessze
bíróág elibe, hogy azok iraitat mi is hasz-
nalhassuk.

Mi ezen felhívási keresettel nem éltünk,
mivel azt hittük, hogy szerzemény leveleink,
arra nézve, hogy vadászati jogunk, kaszáló
birtokainkhoz, mint annak elválaszthatatlan
tartozéka visszaszocatolassék, — tökéletesen
elegendők még abban az esetben is, ha szer-
zeményi leveleink, csak valami megtámadható
gyenge jogot igazolnának is.

Szerzeményi leveleink ellenében a város maga részéről semmit nem bizonyított, va-...

Valamint nem említették a többi erdős pusztáknál az erdőségek sem sehol.

Annál fogva, habár ugyánlázik is, hogy a curia előadója azon ítéletben, a város részére, oly eszközt akart teremteni, mely a város és kaszáló birtokosok közt felmerült kaszáló kérdéseket egyezség útján eldöntésében, a kaszáló birtokosra nyomást lehessen gyakorolni...

A vadászati perben hozott curiai ítéletnek, azonkívül, hogy vadászati jogunkat annál fogva mai napig is az azt elfoglaló város használja, nem lehet más hasznát venni, minthogy elterzi a város örök emlékü a leveltárba, hogy tegyen a jövő századnak bizonyosságot arról, hogy az 1872 ik évi VI. t. cz. 1. §-át, mely a vadászati jogot a föld tulajdonjog elválaszthatatlan tartozékává canonicusálja, miként alkalmazták a 19-ik század bíróságai e század utolsó negyedeiben s miként hagyott az elválaszthatatlan tartozék egy lefolyt per után továbbra is elválasztva.

Egyébiránt megjegyezni kívánjuk még azt, hogy mi a magunk kaszálójában lévő erdős helyeken, illetőleg erdőparcellákon növekedő fákat, ezeknek gyümölcsét, és a vadászati jogot nem látjuk oda ítelve a városnak, sőt ezt lehetetlennek is tartjuk, mert a követelők mi levén, a vadászati jogunkra nézve, az ítéletnek csak az az értelme lehet, hogy ebből ki-eresztünk elutasították, a mi még nem azonos az a vár s részére oda ítelésével.

Én azért kaszáló birtokos társainnak, azt tanácsolom hogy ne törődjenek az én vadászati peremben hozott curiai ítélettel, mely csak én reám, és feleségemre tartozik, tekintsek azt nem létezőnek, és a netalán egyezkedésben, függetlenül ez ítélettől, saját meggyőződésük szerint úgy járjanak el, mint saját lelkismeretük és érdekük követeli.

A mi már azt illeti, hogy én, a város és kaszáló birtokosok közt létrejövendő egyezsége nézve micsoda nézetben vagyok? e tekintetben nyilvánítanom kell, hogy tekintettel a viszonyra, mely a kaszáló birtokosok és a város között fenn áll; az volt nézetem mindig hogyha tisztességes uton egyik, vagy másik fél tetemes megtrónása nélkül eszközölheti, a kaszáló birtokosoknak pusztánként egyezség útján kell a fent forgó kaszáló kérdést rendibe hozni.

Azokban nem szenved kétséget, hogy azon egyezségi terv, melyet a város, a főispán ur ö metósága útján az egyezkedésre felhívott kaszáló birtokosok megbízottjaival között, el-

fogadhatatlansága miatt egyezkedési alapul nem szolgálhat.

A kaszáló birtokosság soha és semmi körülmények közt nem állhat rá arra, hogy a most tagban létező kaszáló birtokai, az azokban levő erdő parcellák átengedésével megcsontkittassanak és 100 meg 100 darabokra szaggattassanak, nem állhat rá arra, hogy e megcsontkítás és szétszaggatás következtében a kaszáló birtokok commasálása és tagosítása váljék szükségessé, s a commasátóval kaszáló birtokának jelenlegi helyzete, fekvése veszélyeztessék.

Ily reppant áldozatokat a városi hatóság a kaszáló birtokosoktól — kik legnagyobb részben szegény emberek, és kaszálók jövedelméből tartják fent családjaikat — nem is kívánhat, de tekintve, hogy a város most csupán erdő tilalmat kezel, és a kaszálókhoz semmi jogokkal nem bír, — az erdő parcellák átadásának követelése és e követelés szempontjából a kaszáló kérdés egyezségi uton leendő megoldásának elnapolása, a kaszáló birtokosok, egyezségről a városi polgárok ellen elkövetett bűn lenne.

Az, hogy a város a kaszálókban keresztül vonuló erdőségeket termő fákat, — a mint ezekre a vágás következik levágatja, a makcoltatás és vadászattól bekerültek pénzeket nem jog, hanem rebus, mely rebusnak megjelölése azon gondosan eltitkolt körülmény figyelembe vétele mellett lehető, hogy az erdős puszták némelyiket zálogváltási joggal bíró királyi kamara az erdőségek az epusztulástól megmentése végett az arra vetett tilalomnak kezelésével a város hatóságát bizta meg, habár ezen erdős puszták, melyek az 1876-ik év 33 t. cz. 4 §-ánál fogva Debreczenhez vannak kebeleztve, — azon időben még részint Szabolcs, részint Bihar megyéhez tartoztak és ezen tilalom-kezelési megbízás, a kamara részéről mai napság sem vonatott vissza.

Van azonban — ha a viszálykodó felekben a kölcsönös jó akarattól valami van — egy alap, a melyre a kiegyezkedést alapítani és azon megejtetni lehet.

Az 1856-ik és következő pár évben Csorba János akkori kinevezett polgármester, valamennyi kaszáló birtokost biztosította arról, hogy a birtokában levő kaszáló földjét megtarthatja, a kaszáló-kérdést az ideiglenes szerződésnek megkötéséig vitte, sorra kötelezte a várost, hogy a kaszáló birtokok boglyá-ouként 3600 övel számítva 42 pengő írtért a birtokosok örökös tulajdonosai válnak. De bár ez ideiglenes szerződések folytán a kaszáló-birtokosoktól az ugynevezett váltásig összeg minden régi boglyas kaszáló után a város részére be is hajtattott, mind a mellett a kaszáló kérdés véglegesen megoldva mai napig síccs.

Azon ideiglenes szerződés nem egyebrel való levén, mint a kaszáló birtokosoknak rendkívüli fizetésekkel terhelése, az a bíralatot semmi tekintetben ki nem állna, mind a mellett is azonban, mivel a kaszáló birtokosság, azon együgyűséget elkövette, hogy Csorba János pressiója folytán azon ideiglenes szerződések aláírta, most követelje, hogy a kaszáló-kérdés azzal tisztáztassék, hogy a kaszáló birtokosság fizesse meg pótlólag a városnak azon különbséget, mely a kaszáló boglyásainak 3600 öre redukálása mellett a történeti fizetések után még fizetendőnek mutatkozik, a város pedig fizesse meg a kaszáló birtokosoknak azon fa és makk értékét, melyek az ideiglenes szerződések óta a városi penztárba befolytak.

Az egyezkedés a körül foroghat, hogy vajon a viszálykodó felek kisebb vagy nagyobb összegeket fizessenek egymásnak.

Lehet a bekesség kedvéért, s arra való tekintettel, hogy a város a miénk is, a várostól fizetést még abban az esetben sem kö-

vetelnék, ha netalán az tűnnék ki, hogy az elhasznált fák értéke czimén még ő lenne adós a kaszáló birtokosnak.

Önként értetvén, hogy az egyezség megkötésével a város erdőszeit s csöszzeit, kik a kaszáló földnek mivélését s tisztítását a kaszáló birtokosság kimondhatatlan kárára, még ma is korlátozzák, a kaszáló birtokosok azonnal kivonja, s általában az erdő tilalom kezelésével járó minden manipulációját azonnal megszünteti, egyezségről kiköti, hogy az erdős puszták a jelenlegi birtokai alapján, azonnal tekkönyveztesse.

Ha ez alapon az egyezség meg nem köthetetik: akkor nem marad más hátra, mint — hogy a városai perlekedés kikerültesék a város által a közlevéltárból összeszedett, és elrejtetve tartogatott, minden kir. biztossági iratokkal, akár mily áldozattal más levéltártól előkeríteni, és a fennálló erdő tilalmi kezelést — melynek már régóta semmi helye nincs — hatóságilag megszüntetni.

Debreczen, 1886. ápril 7-én. U. K.

A szolgálai hűségéről.

Általános a panasz, hogy mai napság hű cselédek csak elvétve találhatók; pedig azt kellene hinnünk, hogy a XIX. század, mely az általános haladás századaának nevezetük, e tekintetben is haladt. A vád az ellenkezőt bizonyítván, nem lesz érdektelen a ténylegesség okai iránt fúrkeszteni. Lehet hogy nem fogja kívánt eredmény jutalmazni fáradságunkat, de annyi haszon mégis biztosra fogható, hogy a gondolkodók figyelmét oly tárgyra hívjuk fel, mely köznapiságának fogva, megillető figyelemre méltatva ez ideig alig volt.

A szolgálai és ur fogalma sokkal régebb keletű, mint a z ember i ó n i s m e r e t fogalma. Azon korban, midőn az emberiség még csak csecsemő korát, élete már találkoztunk a szolgálai elnevezéssel. A szentírás korában kétséget kizáróan meg volt már a szolgálai. Meglátjuk ezt a chinai, sőt a hindu szent könyvekben is. A szolgálai és közötti viszony az emberiség történetével egyidős. A szentírás szerint az Ur a férfi oldalcsontjából alkotta a nőt s ez e hasonló hitrege eredményezte aztán azt, hogy a nő sohasem fölé, hanem mindig alárendeltje a férfinak. E hitregei adatból származó felszegések már a görögök korában az a m a z o n o k neve alatt harcoló nőknél jelentek fel. A leány még öseinknél is e l a d ó l a y volt, — a felszegések koncentrálnak abban, a sokszor nevezetessé tett humbugban, melynek neve: n o e m a n c i p a c i o.

Az ember szarnokvágyakkal születik. Ez első sorban a gyengébb nem ellenében érvényesül, később az emberek szaporodtával abban nyilvánkozik, hogy hozzá hasonlók által végeztek egyes munkákat, melyet magának vezetnie nem tetszik. A ki erősebb volt, az a gyengébbet szolgáljává tette, — korlátlanul rendelkezett vele — élet és halál ura lón vele szemben — ez a r a b s z o l g a s á g, a nyers erő hatalma. Az emberi nem fejlődésével nyomor, ellenhatást látunk a felszolgálai intézménnyel a j o b b a g y s á g b a n melyben az ember, mégis emberszámba jön már, de csak olyan más társával szemben, mint a szárnyaszegett madár. — Az egyik minden jog elvezője a társadalom és államban — a másiknak a jogból edes kevés jut, hanem a munka teljes részére termett. A szolgálai apothoésisát a h ú b e r r e n d s z e r b e n érte el s itt már a nyers erő mellett a vagyon mutatkozik hatalomnak.

Ha a szolgálai fejlődésének három phasisát: a rabzoltságot, jobbágytágot és hűbérrendszert összehasonlítjuk, lenyeges különbségeket fogunk találni a három között. — A rabzoltságot a legyőzettekől alakult s feltétlen hatalmat vindicált magában. A rabzal-

ga árucikk, mit kénye és kedve szerint változtathat a hatalom birtokosa. A jobbágytágot már nem ellenségéből télt ki, hanem saját testéből s véreből a nemzetnek. Erre jellemző a példája a magyar nemzet politikai viszonya. A bennlakók, nem panaszkodhattak elnyomatás miatt, s a szabadságharc után tősgyökeres magyar származásúnak lettek, az egyenlőség magasztos elvének közös birtokosaivá. A nemzet hűbérrendszert pedig, az egyéni szabadság épségben maradásával, ugy látszik, tisztán vagyoni alárendeltség kifolyása volt s itt már a hűbéres nem szolgálaitaképpen, hanem ur, csak hogy kisebb ur annál, kinek hűbésekként tett. Két oldalú szerződés a hűbéres, melyben a jogok és kötelezettségek egybeveve, mindkét fél kölcsönösen terhelik, mindkettőnek előnyököt biztosítanak. Az emberség szellemi fejlődésének szükségképi következménye volt azután, hogy előbb a rabzoltság, utána a jobbágytágot s végül a hűbérrendszert dől meg; bár ez utóbbi változtatott néven maig is fennáll.

A szolgálai általános fogalmához a házi szolgálai vagy belső cselédi fogalmát kell adnunk, mert voltaképpen ez képezi rövid eszmefuttatásunk tárgyát.

A szolgálai cseléde háztartás szükségleteinek végzése, a hatalom birtokosainak kényelmét megteremtésére szolgál. Már a görögök meghatározták a jó szolgálai kelleit. Egy Szent Hillarius című régi könyv akadt a minap kezembe. E könyvben ezen kérdésre: "Milyeneknek kell a jó szolgálainak lenni?" Egy görög-bölcstől a következő válasz áll: "Egy áthűen felelő egy jó szolgálait akarván pingálni, egy embert festett erős karral és vállakkal, nagy szemekkel, nagy fülekkel és igen kicsiny szájjal, példázván ezzel, hogy a jó szolgálainak öröme, ügyesnek kell lenni. Kicsiny szájjal azért festett neki, mert a szolgálainak nem szabad a hallott szót tovább adni vagy hízalni." A görög képiróval, fő kellekekül mi is elfogadhatjuk a jó szolgálai nézve: az erősség, az ügyesség és hallgatagság. Az erő a szolgálait úgy anyagi, mint átvitt értelemben szükséges, mert gyenge, erőtelen, maga is mások segélyére szorul s ilyennek a munka teher levén, zugulódás nélkül nem fogja azt végezni. Az ügyesség és szemeség egyedül álló a gazdaság megnyerésére. Hogy pletykának és feleletlenségnek nem kell lenni a cselédnek, azt a tapasztalás határozottan kívánatos teszi.

Hogy röviden és értelesen beszélhesünk, két megjegyzést teszünk. A görög bölcselet hármas kelleket hűség név alatt foglaljuk össze. Cseléd vagy szolgálai elnevezés alatt nemi különbség nélkül értjük az ide tartozó speczieseket.

Kizárólag hazai viszonyainkra terjeszkedünk ki.

Rége, a 48-iki szabadságharc előtt, a jobbágytágot kiválasztott része képezte Magyarország a cselédséget s az ezen korra emlékező aggyastánok nem győzik eléggé dicsérni az akkori viszonyokat. A szolgálai urához volt növe, szolgálait neki hűségesen, sőt még ennél is többet tett: gondolkodott arról és urát; szerencsés, előmenetelén örült, bánatából részt kért s a bizalmatlanság volt reá a legnagyobb büntetés. A szolgálai a családtárgyban akérezte magát, nem eszközként tekintette viszonyát, hanem rendeltetésnek, örökségnek. Az atya után következett a gyermek és a láncolat kifogyhatatlan volt. Az ur teljesen megbízott cselédjében. A cseléd az ur helyettese nem ritkán tanácsadója volt. Az érdekek azonosokká váltak. Ily szolgálai lebehettett Vörösmarty előtt, midőn Zalánjában, a feunen beszélő követhet ezt mondatja párducos Árpáddal: "Tölem s hadamtól követ és hű szolgálai ne fejlen!" Ily szolgálai mutat be Arany Benczejében. Inaen ez a jellemző

A DEBRECZENI TARCZAJA.

Az íróasztal mint védgát.

Csak a ki ilt már szerkesztőségi asztal mellett az tudja, hogy micsoda tájékozó hullámok táncolják néha körül ezt a tintafoltos szuette alkotmányt, megrázza az: minden erőszakban s makacsul igyekeze azo ácsapni „zugva bögye törti" rá a társadalomra, annak egy bizonyos osztályára avagy egyé- nére.

Egy ilyen asztal mellett ülni anyi, mint őrt állani egy védőtőlésen, melynek oldalát viharkorbácsolt áradat mossa szakadatlanul.

Egyik hullám alig töri szét rajta hullám-taraját, jön a másik helyébe s ez is csak azért loccsan vissza az ellenálló gát oldaláról, hogy helyét újabb dühösebb ostromlónak adja át.

Igaz, hogy vannak esetek, mikor a gát-ór felhuzza a zsilipet s egy hullámot, mely nem tisztálatlan s melyet az igazság szele az előre, átérez a védőtőlésen. Mert vannak ilyen erkölcsi rendeltetéssel bíró hullámok, miket nem lehet visszatartani.

Valami szenny van a gát innessz oldalán melyet el kell söpörni, valami folt támad a társadalom fizionómiáján, melyet le kell mosni.

Keletkezik egy hullám a másik oldalán, kapra az első lökést a jogérzék, az erkölcsi öntudat sugaltszerű felháborodásától, tovavitve attól az elemetárie erőttől, mely az erkölcsi embert az igazság szolgálatára, a té-

vedés, a véték, a bűn öldözésére hajtja. A hullám megjelenik a gátnál s zugva követeli: Bocsáss át, rendeztetést teljesíték.

A gátör ráismer a hullámrá átlátszó izzap talanságáról, megnyitja a zsilipet s nem veszt, hanem egy hasznos, bár gyakran zajt kelő erőt szabadít rá a társadalomra, hogy abban valamit megtisztítson, elseperjen vagy megtoroljon.

Persze akit nyakon üt az ilyen misszió teljesítő hullám, az nem nézi, hogy megérdemelte-e vagy nem a megadósdást, hanem csak azt érzi, hogy ő lucskossá van téve.

Lármát csap és szidja a gátört, hogy miért eresztette át ezt a kíméletlen moshadót.

A társadalom, melynek azért van füle, hogy halljon, megjegyzi magának az ilyen leöblített ember jágatását, s ha többször is méldólik az, arra a meggyőződésre jön, hogy az a gát, mely mellett nem maradhat mindenki szárazon, nem sokat ér s hogy a gát-örököt tanácsos lenne vagy elcsapni, vagy megfenyegetni.

Az azonban nem tudja a jó közönség, hogy micsoda öönvív az, a mit a szerkesztőségi íróasztal visszatart. Innen a gát tetejéről lehet csak látni, mint kavarognak az önzó, a bosszualló, az irigy, az aljas szenvedélyek piszkos hullámai, mint érszakolják az áttörést a gátón, hogy izsap-karjaikkal megrohanják bős dühök tárgyát.

A társadalom nem is tudja, hogy permánens árvi veszély fenyegeti, hogy a gyulókődésnek, az áztatni akarásnak egész özeánja ásit rá, hogy alig van társadalmi osztály, alig van csak valamennyire jelentékeny ember,

a mely, vagy aki ne lenne tárgya egyszer, vagy gyakrabban egy-egy dühös hullámotromnak, mely az emberi szenvedély legsötétebb mélyéről kerekedett föl, hogy tajtékkal és izsappal fedje be a czeluba vetett.

Alig van nap, hogy ne jönné a szerkesztőségi asztalhoz egy képéből kikelt, vagy kegytellenül elszánt ember, kezében egy irással, melynek közzétételét kívánja. — A nyilttert akarja igénybe venni.

Közfelhógas szerint a nyilttérbe mindent kilehet tenni. A szerkesztő nem felelős érte. A kiadó kiadja, mert pénzt kap érte. Ha a nyilttérnek kellemetlen következményei vannak, az viseli, a ki írta. Ez a felhógas az uralkodó. Ezért atán azt hiszi mindenki, — hogy ez a rovat az a zsilip, melyen az a legszennyesebb hullámoknak is szabad járásuk van.

A gaskorlatban azonban nincs így. A gátör, a szerkesztőség még ezt a zsilipet is csak akkor nyitja föl, ha a támadás, ha még olyan szenvedélyes is, bizonyos mértékben jogos és indokolt. Hanem azért akad ezek között is elég olyan, hogy minden jogosságuk daczára is jobb nem olvasni őket. — Joguk van a megjelenésre, — de jó nem venni tudomást felőle annak, a kit közlelől nem érintett.

De nem erről akarunk szólni. — A közönség nem tudja, hogy ezeknek a nyilttéri közleményeknek több mint fele nem jelenik meg. — Ezek azok a hullámok, miknek elszabadítását a gátör lelkiismerete nem enged meg.

Pedig milyen olvasott lenne a lapnak az a záma, melyben a megcsalt férj saját neve aláírásával ad számot a nagyérdemű közönség-

nek arról, hogy hogyan és hány szarvat kapott s kinek köszönheti azokat a feleségén kívül.

Senki sem tenné felelőssé a botrányért a szerkesztőt s ez mégis addig kapacitálja a higgadt megfontolásra képtelen, dühös nyiltterezőt, míg ez visszateszi szalébe saját szégyenének írott bizonyítványát s nem viszi ki a piacra.

Az sem lenne utolsó multság a tisztelt publikumra nézve, ha egy szép reggelen olvasná, hogy ez és ez a fiatal házias ember mint szólítja föl apósát az esküvő utáni napon, hogy vagy tegyen eleget az adott ígéretnek, vagy vigye haza a kisasszonyt, a ki tekintettel ama bizonyos ígért nem teljesítésére, még mindig csak kisasszony. A számitásaiában csatlakozott az eszteleniség elkezeredett ember reklamációjára azonban nem jelenik meg. — Egy család megmenekül attól, hogy a szegény, a neveltségesség hulláma elborítsa. — Mert a hullámot nem engedte át a védgát.

Ez csak egy pár a sok közül. Ezek még a tisztább, kevésbé izsapos hullámok közé tartoznak; de előtérzőnek néha a szerkesztőségi asztalig olyanok is, hogy a pusztá rá-nézés, tudomásul vévés, undort és borzadályt kelt. Mi történék ekkor, ha mindezeknek mi sem állana utjokban, ha a nyilttéri zsilipen szakadatlanul özönlének át a gyűlölet, a bosszu, a megvetés árja, előntve oly társadalmi rétegeket is, mik, bizonyos magasságban, sérhetetlenek s megtámadhatatlanoknak hiszik magukat.

Ha a védgát, az az íróasztal nem lenne. Vagabund.

elnevezés a me c s e l é d e i n b a n a n o c s e l é m e z e t e s a s z o k e l l e n e c s o d á n e m h a c s e l é d e l

A szabad zel másképp ala lóság nem hatí teni. A szolgálai annak rendel kényszerűsége zalom, az erd szolgál közötti s z o l g a l a i

Téves le visszakívánni, des, tökélyes értelem. Egyes azonosága né tetni. Hiu kise szándék. El nyeket s ezek vossagot.

A mai ál és egyenlőség alapok, mely szonyt szabál vonyozik kéto szonyt, melyb lezettségek h pontja a m szükről egye mi is a szolgál vezzük. Míg elnevezés, m határozatlanság mely munka s viszonyok so minstem ily a tül megjelölh kerülhetlen után is kéke szót. Ezen ké küi való, ne elfogadását.

A törvé zés) tekiütve a szabadságo a cseléd kötlád tagjaival is megállapí Meghatározza megszűnési stb. Nem s bocsátkozni, tényleges áll pontunkból az összevetni.

A törvé lanak megü Nem állatjuk pán a törvén orvosiását esetben írott hajtáson kiv viszonyok) helyi viszony rikus termés mazkodást is

A törv val, az egye nincs kivive eiv, mely ma ha a két s állapot ford nyaihoz kép általános fog viszonyok e

Ha nag réteget, me hogy az a gilig, szell leginkább lehetne segí lászás biztosí czelravezető lam elesztés 29. §-a me kolatoa járá intézkedni időő időre tiszteletben ben nincs m lása fehérd lamot illetve a szolgálai

Ily k lehet a sz hűség vagy első eset m a második m közt, hol a fokú, mint

Ellelv ban, minde tekintetben szolgaseereg legességé v hogy a h mast követe előző kor lami általán minden em az előző s em, ma m

A m lőseget. A tárgya. A ellen hasz lehet és k Ha ha a hitel kedvet fog

mit kénye és kedve szerint vált...

szag általános fogalmához a házi...

cseléd a háztartás szükségletei...

viden és értelmesen beszélhes...

házi viszonyainkra terjeszke...

a 48-iki szabadságharc előtt, ki...

gy hogyan és hány szarvat ka...

am tenné felelőse a botrányért...

enne utolsó mulatság a tisztelt...

egy pár a sok közül. Ezek még...

dgát, az az íróasztal nem lenne...

elnevezés a magyarnál, hogy gyermekeit...

A szabadságharc lezajlása után a hely...

Téves lenne az elmúlt idők viszonyait...

A mai állapot följelmonása a szabadság...

A törvény szerződésnek (közös megegye...

A törvény, és annak eredménye nem ál...

A törvény a munkaszervezés kimondásá...

Ha nagyjából tekintjük azt a társadalmi...

Ily körülmények közt nincsen, nem is...

Elnemvethető, hogy hiszen minden kor...

A műveltség eszközölheti csak az egyen...

Ha műveltek lesznek a cselédnek állók...

Vagabund.

hűség újabb kiadásban ismét előkerül...

Hegedűs Tivadar.

Helyi hírek.

Keszei János.

1829 - 1886.

Keszei János, a debr. függetlenségi párt...

* Figyelmezés és a függetlenségi és 48-as...

* Tanügyi bizottsági gyűlés. Tegnap...

* Színház köréből. Tegnap este - szép...

* A csolnakázó egyesület örömmel hozza...

* Felkésztés és tozás. Kun Béla nagyváradi...

* Az Iparoskör tegnap d. u. 6 órakor...

* Az Iparoskör tegnap d. u. 6 órakor...

nyiben pedig 1886. május 1-től pün...

* Az Ipari közéletünök ügyében, mely...

* Színház köréből. Tegnap este - szép...

* A csolnakázó egyesület örömmel hozza...

* Felkésztés és tozás. Kun Béla nagyváradi...

* Az Iparoskör tegnap d. u. 6 órakor...

délyi kirándulás eszméjét a választ...

* Sajtóper. Tolnai Péter nyiregy...

* A kaszáló ügyben hónap ismét érte...

* Börtönvizsgálat tartott ma, mind a...

* Rablővilkosság. F. hó 2-án 22 fegy...

* A szokás hatalma az embernél fölte...

* Történelmi naptár. Csütörtök, apri...

Feladószerkesztő: Gáspár Imre.

Kiadó: Kutasi Imre.

ELADÓ ÜZLET.

Egy 45 év óta fennálló norienberg...

A kabai regaléhoz tartozó nagy vendégtudó...

Hirdetmény.

Nehai Dobay Gyula őrnagy, volt debreczeni...

Nánássy László, kir. közjegyző, mint bírói megbízott,

